

روزنامه فرهنگ و هنر

پوران درخشنده از عباس کیارستمی به «صبا» می گوید

هنرمندی که ایران را به جهان معرفی کرد

محمدتقی فهیم
منتقد سینما

سرمقاله

فیلمنامه نویسان متضررترین آدم‌های سینما

به دلیل ارزشمند نبودن فیلمنامه در ایران و بحث بودجه که اصولاً به اندازه کافی ارایه نمی‌شود، بالاخره باید میزان دستمزد فیلمنامه‌نویسان ساماندهی شود و تعیین سقف دستمزد با این دید، ایده خوبی است. ارزش فیلمنامه و حجم آن، نیاز تهیه‌کننده به اثر و... می‌تواند قیمت را تعیین کند، اما این امر در سینمای ایران مخدوش است. تقریباً متضررترین آدم‌های سینما، فیلمنامه‌نویسان هستند. گفته می‌شود یک درصد از بودجه سینما به بخش فکری فیلمسازی یعنی فیلمنامه‌نویس می‌رسد. این که چه مولفه‌هایی یک فیلمنامه را از دیگری متمایز می‌کند، بحث مهم‌تری است. شوراها ما در مرحله تصویب فیلمنامه، کار را دقیقه‌ای قیمت‌گذاری می‌کنند و همین مسئله اشکال بزرگی در دنیای فیلمنامه‌نویسی است. فکر می‌کنم به جای زمان، مولفه‌های محتوایی و رویکردهای تحقیقی اثر را باید در نظر گرفت یعنی بررسی کرد که یک فیلمنامه چقدر بحث تحقیقاتی دارد و افراد برای پژوهش‌های میدانی یا کتابخانه زحمت کشیده‌اند. این نوع آثار نیازمند صرف زمان بیشتری هستند و فرد باید به ادارات مختلف و مکان‌های گوناگون برود تا به نتیجه برسد. نمی‌توان اثر تحقیقی را با اثری که نویسنده ذهنی در خانه‌اش نوشته، یکی دانست.

گاهی معروف بودن نویسنده در قیمت کار اثرگذار است در حالی که نباید این طور باشد و در درجه اول، کیفیت متن مهم است. در کارهای سفارشی، شاید شهرت نویسنده اهمیت داشته باشد، اما همیشه این طور نیست. ما به جای مولفه‌های زمانی به بحث ارزشی باید توجه بیشتری داشته باشیم. در سینمای دنیا نگارش برخی فیلمنامه‌ها ممکن است سال‌ها طول بکشد و حتی به صورت گروهی روی اثر کار کنند، ایده مال شخص دیگری باشد، دیالوگ‌ها را نویسنده دیگری بنویسد و... اما در سینمای ما چنین چیزی وجود ندارد و جز معدود افرادی در تلویزیون و سینما، نویسنده‌های زیادی نداریم که آن‌ها هم معمولاً سرشان شلوغ است و سفارش‌هایی در دست دارند. امروز همه دنبال این هستند که بدانند فیلمنامه را چه کسی نوشته، در حالی که چنین رویه‌ای غلط است و حتی به نظر من باید متن را بدون نام بررسی کرد و نظر داد. مخاطب، ضلع اساسی فیلمنامه است. وقتی کمپانی مطرحی از بین تعداد زیادی فیلمنامه یکی را انتخاب می‌کند، در این فکر است که چقدر در جذب مخاطب موفق خواهد بود؟ وجود این عامل، بازگشت سرمایه را تضمین می‌کند و باید همه این ویژگی‌ها را برای تعیین میزان دستمزد فیلمنامه‌نویسان در نظر داشت.

سامره رضایی؛ کارگردان نمایش «در میان آب» در گفت‌وگو با «صبا»:

این نمایش تجربه شخصی من است

جمشید بیات ترک؛ کارگردان «دست‌های خالی» در گفت‌وگو با «صبا»:

یکی از جنبه‌های قابل تقدیر جشنواره مستند

تنوع موضوعی است